

1917. MÁJUS 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LVI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

9—10. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék. ☞

(Telefon: 37—22.)

NAPIKÉRDÉSEK.

(A cserzőanyag-rendeletek. — Az új bányafa-rendelet. — A katonai felmentések ügye. — Képviseltek a földmivelésügyi minisztérium fatermelő osztályában.)

A cserzőanyagok forgalombahozataláról és árairól szóló kormányrendeletek a hivatalos lap április hó 18-iki számában végre megjelentek s azokat olvasóink részére az Erdészeti Rendeletek Tára cz. rovatban alább mi is közöljük.

A rendeletek kiadását megelőző értekezleten kifejezésre jutott a termelők részéről az a nézet, hogy tekintettel a belföld aránylag csekély szükségletére, a mely mindenekelőtt teljesen biztosítandó, arra az esetre, ha a kivitel szabaddá tétetik, a bőripari központra nincs többé szükség s maga ez a központ sem ragaszkodott további fennállásához. Minthogy azonban a kivitel tekintetében a kormány semmiféle biztosítékot nem nyujthatott és a hadsereg a szükséglet fedezésére a kényszerforgalmat még szükségesnek találta, a bőripari központ továbbra is fennmaradt.

Az értekezleten megállapítást nyert, hogy még vannak mult évi átvételten készletek. Ezeknek elsősorban leendő átvételét a

földmivelésügyi miniszter képviselői és a termelők annál is inkább sürgették, mert a kéregtermelés 1916-ban a bőripari központ sürgetésére részesült hatósági támogatásban. A hadvezetőség és a bőripari központ részéről az árak lényeges leszállítására vonatkozóan kifejezett kívánságra nézve hivatkozás történt arra, hogy egyfelől a hazai kéreg általában jobb minőségű, mint az ausztriai, hogy a szállítás és termelés nálunk költségesebb, mint ott és hogy márczius hóban, amikor a cserhántó-vágások legnagyobb része a régi árakon alapuló kalkulációk mellett már eladatott, igen méltánytalan, sőt lehetetlen dolog az árak lényeges leszállítása.

Felmerült az a kívánság is, hogy az ármegállapításnál több minőség vétessék figyelembe.

A megjelent rendeletek a felhangzott kívánságokat részben figyelembe vették, egészben véve azonban minden maradt a régi-ben. Az árak a kisebb szükségletnek megfelelően némileg leszállítottak ugyan, de nem oly mértékben, amely a termelés akadályos lenne. A minőségi kérdés megoldását is megnyugvással fogadhatjuk. Ellenben fennmaradt a termelőre nézve az a hátrány, hogy az átvétel s ezzel a minősítés a rendeltetési állomáson történik, ami kifogások esetén kellemetlen kényszerhelyzeteket teremt. Hogy vajjon a 3. §-ban említett szakértők alatt a rendelet a kéregtermeléssel foglalkozó szakképzett erdőtisztákat is ért-e, az legalább is nagyon kérdéses.

Mindennek ellenére a valószínűleg erősen megapadt termelés mellett remélhetőleg nem gördülnek a kéreg értékesítése elé nagyobb akadályok s a bőripari központ a kivitel megfelelő szervezésével elejét veszi a termelési felesleg elértéktelenedésének.

*

A kormány m. é. 1972. M. E. számú rendeletével a talpfa- és bányafakészleteket zár alá vette. Már akkor (E. L. 1916. XIII., XIV. f. 410. old.) megjegyeztük, hogy a bányafa közelebről körülírva nem lévén, ez a rendeletet hatálytalanná teszi és így kiegészítő rendelkezések várhatók.

Ezek most bekövetkeztek, de ismét nem zárnak ki minden kételyt. A bejelentés kötelezettsége és a zár alá vétel ezuttal a

12—24 *cm* átmérőjű és 1—7 *m* hosszúságú „gömbfára“ vonatkozik. A kormány tehát fakereskedelmünk ékes magyarságával gömbfáról szól, a német Rundholz-ot Kugelholznak fordítva, hol ott rönk- és szálfában bevett és megfelelő kifejezés áll rendelkezésre. A bejelentési űrlapok azonban továbbra is bányafáról szólnak. Az, hogy hol mérendő a 12—24 *cm*-es átmérő, nincsen megmondva. Amennyiben csak 1—7 *m* hosszúságú fáról van szó, a bejelentés kötelezettsége és a zár alá vétel nyilvánvalóan hosszabb, hogy középen 24 *cm*-nél vastagabb szálfák felső, 12—24 *cm* vastagság közé eső részeire nem, illetőleg csak akkor vonatkoznak, ha azok az alsóbb, vastagabb részokról levágnak.

A bejelentés kötelezettsége a bányafa előállításával és forgalombahozatalával *iparszerűleg* foglalkozó egyének, jogi személyek és cégek birtokában (kezelésében, őrzetében stb.) lévő, vagy általuk a jövőben termelendő anyagra vonatkozik. A földmivelésügyi minisztérium köréből vett értesülés szerint ez a szöveg a házilagosan termelő uradalmakat a bejelentés kötelezettsége alól mentesíti. Nem hiszszük azonban, hogy akkor, amikor a munkásbiztosítás szempontjából még ma is fennáll az az anomália, hogy csak a tűzifatermelés bir az őstermelés jellegével, ellenben a rönk és szálfatermelés már ipari foglalkozás akkor is, ha maga a földbirtokos végzi, a közigazgatás és a kereskedelemügyi miniszter közegei a rendeletet így értelmeznék. Hogy a vidéki hatóságok *nem így* értelmezik, arról máris biztos tudomásunk van.

*

A katonai felmentések ügye revízió alá vétetett. A felmentések többrendbeli ingadozás után utóbbi időben bizonyos nyugvó pontra jöttek s az erdei termelés úgy ahogy folytatható volt. Attól tartunk, hogy a felmentések új szabályozása ezen a téren súlyos visszaesést fog előidézni.

Helyünk nem engedi meg, hogy az idevonatkozó rendeleteket részletesen ismertessük, csak azt vagyunk kénytelenek sajnos megállapítani, hogy a rendeletekben csak erdőgazdasági termelést űző erdőiparosokról van szó, uradalmakról nem. Kifejezetten sehol sincsen megmondva, hogy erdőtisztek és erdőőrök is felmenthetők, ami egyes esetekben ott is szükséges, ahol termelés nem folyik. Különbség van téve nagyobb és kisebb termelők között. Hol van itt a határ?

Szóval ma sem állunk ott, hogy az illetékes szervek összeműködése annyira biztosítva lenne, hogy kifogástalan, kételyekre, zavarokra okot nem adó rendelkezések történnének.

*

A földmivelésügyi minisztérium fatermelési osztályában a Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete és a Budapesti Tűzifanagykereskedők és Gőzfavágók Egyesülete képviselést nyert. Arról, hogy az erdőbirtokosokat ki képviseli, értesülésünk nincsen.

A diófa.

Irtta: *Majerszky István* m. kir. erdőmérnök.

Mezőgazdasági és erdészeti szaklapok mostanában a háborúval kapcsolatban sokat foglalkoznak a diófával (*Juglans regia* L.) mint pártfogásra, tenyésztésre érdemes fafajjal. Csakhogy azok ezt a valóban becses fafajt főleg termése szempontjából mérlegelik s az egymilliót kitevő dióbehozatalra mutatnak, mint amelyet érdemes lenne nemcsak kiküszöbölni, hanem sokkal nagyobb kivittelé is változtatni, és a diófa fáját, bár értékét elismerik, csak másodsorban tartják lényegesnek. Nekünk, erdészeknek azonban érdemes a diónak, mint erdei fának értékével is foglalkoznunk.

Nem akarok a háborúra hivatkozni, mely alatt a diófa értéke óriásilag felszökött és az mint a hadsereg egyik szükségletének, a puskaanyagoknak legjobb anyaga, úgyszólván nélkülözhetetlenné vált, mert hiszen a háboru is majd csak elmulik, amikor aztán a diófa újra főleg békés célokat fog szolgálni. S nekünk ezen békés célok érdekében kellene a diófát, mint erdei fát felkarolnunk.

Mikor szószólójának vállalkozom, abból a feltevésből indulok ki, hogy bizonyára kevés szaktársamnak volt alkalmja a diófát mint erdei fát látni, hanem legnagyobbrészt csak mint rövid törzsű terebélyes gyümölcsfát ismerik s ez az oka, hogy erdei fának eddig fel nem karolta senki.